

מי באמת נכבש את החווה הסינית

תא"ל (מיל') אלמוג אברהם, מג"ד גד' שריון 184 (סא"ל אז), דוחה מכל וכל את אמיתות המיתוס הזה, והוא מבהיר חד משמעית, כי מתחם 'החווה הסינית' נכבש ע"י הגדוד שבפיקודו, (במסגרת חט' 14), למעשה יומיים לפני הגיעם של הצנחנים לאזור בכלל

אלמוג אברהם בסיני במלחמת יום הכיפורים

מאת: דוד בן-אשר
צילום: דוד בן-אשר

זה בבוקר התרחשה התקפה מצרית לאורך כל החזית. השמדנו 300 טנקי אויב. רק הגדוד שלנו, בעצמו, בו נשארו 9 טנקים השמיד 37 טנקים. הקרב הזה נערך ממש מטווח אפס, עד כדי כך שהיו טנקים שלהם שעברו אותנו. ודפקנו אותם בישבנים.

התקפה זאת היוותה תפנית במלחמה. משם התארגנו להתקפה במתחם "יוקון". ב 15 אוק', נערכה קב' פקודות ותוגברנו ל- 21 טנקים. (עוד ב 9 אוק' שלח אריק שרון את גד' 87 של יואב ברום, שמצא פירצה בין הארמיות השלישית מדרום והשנייה מצפון).

יצאנו מ"יוקון" דרומה דרך הדיונות לציר כספי 56 לכביש "לקסיקון". נסעו בשדרה, גד' 87 של ברום, גד' 79 של מצנע וגד' 184 בפיקודי, כשאני בטנק הראשון. משימת החט' הייתה לדחוף את האויב צפונה וכך לאפשר את זרימת כוחות אוגדת שרון לכיוון התעלה במגמת צליחה.

גד' 184 שלי היה במשימת כיבוש "אמיר" שהוא מתחם "החווה הסינית". היו שם בניינים ובית משאבות ועוד מבנים שונים. הגענו לצומת "טרטור"-לקסיקון, ובתנועה צפונה, גד' 87 וגד' 79 עם המח"ט עברו את הצומת ללא יריה אחת. כשהגד' שלי נכנס לצומת נפתחה עלינו אש מ 5 מ', אש נ"ט חזקה מאד. במכה ראשונה נפגעו לנו 11 טנקים

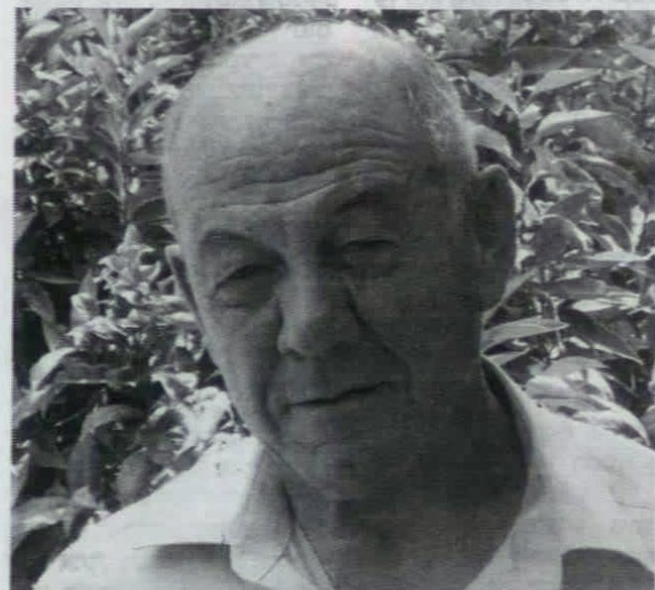
גם המג"ד המחליף שלי, שאול ז"ל. פניתי מיד למוטקה ציפורי ק' שריון ראשי וביקשתי לחזור לגדוד להמשך הלחימה. 10 באוקטובר, אני טס לרפידים. מחכה לי ג"פ, 12 בלילה, נוסע לגדוד המצטיין שלי (עם ארון גביעים ועיטורי הצטיינות), ומוצא גדוד עייף, חיילים רדומים ומרוטים, לא מגולחים, מפיי"ם מוזנחים, מורל ירוד, אחרי 3 ימי לחימה עם נפגעים. קיבלו אותי בשמחה. הוריתי לכולם להתגלח ולהתייצב לסדר חדש ומאורגן. אמנן רשף המח"ט הורה על חזרה לקו, 12 אוק'.

במרחק 7 ק"מ מהתעלה, מטווח של 4 ק"מ ניהלנו קרב טנקים עם האויב, כך עד 14 אוק'. ביום

משמעותי, כי מתחם "החווה הסינית" נכבש ע"י הגדוד שבפיקודו, (במסגרת חט' 14), למעשה יומיים לפני הגיעם של הצנחנים לאזור בכלל. בראיון לעיתוננו מגולל אלמוג שעה לשעה, יום ליום, את השתלשלות הקרבות ומפריח לחלוטין את אמיתות המיתוס, כפי שנתקבע בציבור הישראלי.

וכך מספר אלמוג:

"לאחר שנה וחצי כמג"ד 184 הוחלפתי ע"י סא"ל שאול שלו, ועברתי לשרת ב'בור' במטכ"ל. לא חשבו אז על מלחמה וגם מפקד האוגדה אלברט מנדלר עמד להתחלף. המלחמה פרצה בהפתעה. אחרי 3 ימים הגיעו אלינו שמות ההרוגים וביניהם

תא"ל אלמוג אברהם: מתחם החווה הסינית נכבש ע"י הגדוד שבפיקודי

37 שנים עברו ממלחמת יום הכיפורים, והמלחמה הקשה ההיא כבר מתקבעת לה כחלק מההיסטוריה המלחמתית של ישראל. סיפורי המלחמה הזאת רוויי גילויי גבורה ועלילות לחימה לאין ספור, לצד לא מעט מיתוסים ואמוציות ועימותים ותקשורתיים באשר למבצעים שנויים במחלוקות מכל כיוון. אחד המיתוסים הקשורים למבצע הירואי באזור הסואץ, הוא כידוע, כיבוש המתחם המוגן הקרוי "החווה הסינית". במקום התרחשו קרבות עקובים מדם ורבים מהשותפים גם קיבלו עיטורי גבורה על חלקם בלחימה שם. רבים נפלו במערכה הזו. לאחר המלחמה וגם שנים לאחריה רווחה הידיעה בציבור בארץ על גבורתם של הצנחנים, לוחמי גד' 890, שכבשו את מתחם החווה הסינית, בפיקודו של איציק מרדכי.

האם המיתוס הזה, או אם נגדיר זאת, הילת הגבורה האופפת את האירוע המכונן הזה, אכן נכון הוא. האם באמת גדוד הצנחנים הוא אשר כבש את היעד הזה, או אולי מישוה אחר ראוי לקרדיט הזה?

תא"ל (מיל') אלמוג אברהם, מג"ד גד' שריון 184 (סא"ל אז), דוחה מכל וכל את אמיתות המיתוס הזה, והוא מבהיר חד

(מתוך ה' 21 שהיו לי). גם אני חוטף פגז במפנה הגזים, נשתל לתוך הצריח, מתאושש וממשיך. אף אחד לא עונה בקשר. מ"פ אחד נהרג, שני נפגעו, שלישי עף. נותק הקשר. הבנתי שאנחנו בבעיה קשה. אחרי טנק עם מ"פ הרוג אני ממשיך, ועם 3 טנקים נכנסים לתוך החווה הסינית. מלא מצרים זורקים רימונים מטווח קרוב ביותר. ממש דרסנו אותם עם השרשראות. בינתיים הצטרפו עוד טנקים, מתוכם 5 לא כשרים, נותרנו 10. בהיעדר קשר החלטתי להפעיל את הקשר הגדודי בכל הטנקים.

מנצח בקרב מי שמכיר את השטח ואני הכרתי כל גרגר במרחב. המצרים לא ידעו איפה אנחנו. הם שלחו משאיות של אוכל וציוד עם מפקדים ואנחנו דפקנו אותם. שדה הקרב בער. פתאום טנק מצרי נכנס בין הטנקים שלנו, נתתי הוראה לזוז לאחור ואחד מהטנקים השמיד אותו מטווח חצי מטר. בינתיים גד' 79 נע משמאל לכביש צפונה ונכנס לעומק. מצנע נפצע והסמג"ד קיבל פיקוד. המח"ט אמנון רשף אמר לי ליישר איתו קו. הסימן - זיקוק אדום לאיתור מקומנו. תוך שניה כל השמים זיקוקים אדומים. מודיעין האויב עלה על ההוראה הזאת ושיבש את הסימון. סימנו זיקוק ירוק, שוב השמים מלאים ירוקים. בסוף אמרתי, קודם אני יורה זיקוק ואח"כ אומר את הצבע. כך ידע הסמג"ד לחבור אלי במהומה ההיא.

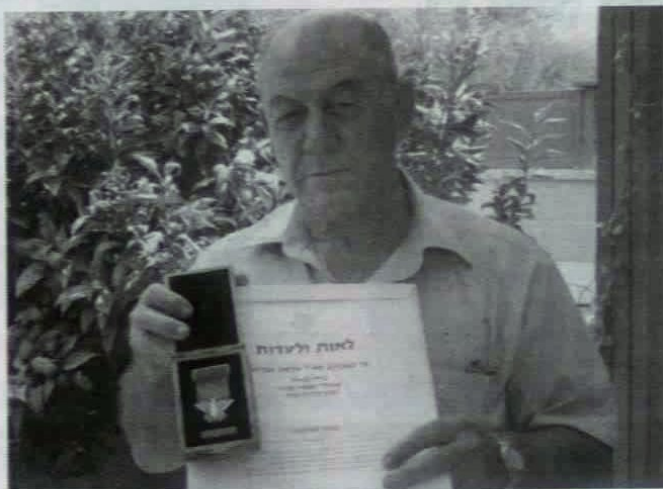
בבוקר יורד ערפל קשה מאד באזור התעלה. לא רואים כלום. נקראתי ע"י אמנון לחבור אליו. אמנון מזהיר אותי שטנק מצרי נוסע מולי, שכנראה חשב אותנו למצרים וירד מהכביש. הקמ"ן שלי לוקח עוזי והורג את אנשי הקומנדו שהיו על הטנק. אני יורה פגז ולא פוגע. התותח כלפי צפון והנהג פניו דרומה. לידי ממש ג"פ מצרי עם טילים ו - 4 חיילים. שאגתי לנהג 'אחורה!' ודרסנו את הג"פ במקום על אנשיו.

17 אוק. אנו בעמדות כלפי צפון. מנהלים אש נ"ט. הגדוד עדיין בעמדות בהבטחה כלפי

צפון. בלילה הקמ"ן מודיע על צפי של התקפה קרובה של גד' מצרי. לא קורה דבר. אחרי עשר דקות הודעה נוספת ששני גדודים קיבלו פקודה לתקוף אותנו. שוב לא קורה כלום, פרט לארטילריה שנוחתת ללא הפסק. כעבור עוד 10 דק' מודיע הקמ"ן שוב, הפעם שחטיבה עומדת לתקוף. שוב לא קורה דבר. בקשר המצרי נשמעות פקודות כאילו מתקיימת התקפה. בשטח כל הזמן חיילים מצרים קופצים לתעלה במנוסה הכללית מסיני. מעבר לתעלה גורלם מר מאד. מולנו מלא טנקים, אנו לא מפסיקים להלחם.

יח' דב לבן. אנו בתנועה לצומת "חבית" עד איסמעליה. גם כאן היו לנו מעט נפגעים. הקרב נגמר ב' 22 אוק' בלילה. אנו מסיימים את התנועה על גבעה ומתמקמים עליה. בבוקר מסתבר שזו הייתה גבעה שהיא בעצם מיכל דלק ענק בהיקף של חצי מיליון ליטר. יצאנו במזל.

22 אוק. נכנסה לתוקף הפסקת האש בצפון. בסוף הפסקת האש ב' 24 לאוקטובר. על המצבה של הגדוד חרותים שמותיהם של 80 הרוגי הגדוד. 112 פצועים. 23 עיטורים וצל"שים. הגדוד המעוטט ביותר בצבא במלחמה אחת. מתוך

אלמוג אברהם ועיטור העוז שקיבל

בעלי העיטורים נשאו 7 בחיים ביניהם מפקד הגדוד בעל עיטור העוז.

עד כאן סיפורו של תא"ל אלמוג, והשאלה המתבקשת, על פי השאלה שבכתורת כתבה זאת אם כן, איך מתיישב התיאור הזה עם המיתוס הרווח בארץ, על כיבוש החווה הסינית ע"י גד' 890 של הצנחנים?

"אחד העיוותים הגדולים ביותר, ששקעו בתודעה הלאומית בישראל, היא שהצנחנים כבשו את החווה הסינית. העובדות מדברות ואומרות בצורה ברורה וידועה: החווה הסינית נכבשה ב' 15 באוקטובר בערב ע"י חט' שריון 14 עם גדוד השריון 184 במסגרתה. גדוד 890 של הצנחנים בפיקוד איציק מרדכי הגיע לאזור החווה, למקום שנקרא "טרטור 40" עכביש" 52, המרוחק 4 ק"מ מהחווה הסינית

ב' 17 באוק' שעה 0030. משימת 890 הייתה לטהר את ציר "טרטור", אחרי שהמג"ד נתן שונרי מהצנחנים נע בדרכו על ציר "טרטור" לטסה. בקבוצת פקודות בטסה, שעשה מפקד אוגדה 162, ברן, ניתנה משימה לגד' 890 לטהר את ציר "טרטור". הם ירדו מ"עכביש" 52 וכעבור 200 מ' נתקלו באויב וספגו אבידות קשות. החילוץ נעשה בפיקודו של אהוד ברק, חילוץ שלא הצליח. גדוד אחר חילץ את גד' 890 לבסוף, לאחר קרבות קשים במקום.

ולגבי שאלת הכתבה הזאת, לסיכומי של דבר. את החווה הסינית כבשנו אנחנו, גד' 184. הצנחנים, גד' 890, בפיקוד איציק מרדכי - לא כיבוש ולא קשקוש.

אלמוג אברהם, תושב כפר-סבא, נולד לפני 70 שנה בירושלים בבי"ח הדסה על הר הצופים. מלחמת השחרור תפסה את משפחתו בעיר העתיקה בירושלים. ארבעה מאחיו השתתפו כלוחמים, שניים נפלו בשבי ירדן, אחות אחת הייתה נצורה בהר הצופים. אחות אחת בת 16, בקרב בעיר העתיקה עמדה לזרוק רימון, חטפה כדור ונהרגה. לאחר נפילתה הוכרה כחלל צה"ל. מקום קבורתה הסופי - בקבר אחים בהר הזיתים, לשם הועברה לאחר מלחמת ששת הימים. אלמוג למד בקיבוץ חפציבה. שרת 27 שנים בצה"ל, עד דרגת תא"ל. בין תפקידיו הרבים היה מפקד ביה"ס לשריון, מח"ט 14, סגן מפקד גיס. השתחרר ב' 85. בעל תואר בהיסטוריה כללית. בעסקים - שותף למפעל אריזות קרטון. בפעילות ציבורית - מנכ"ל "הפועל" 4 שנים. כיום מרצה בבתי"ס, לקבוצות נוער ובפורומים שונים. בין יתר הרצאותיו גם על המשפחה (סבו הביא 50 איש ממרוקו לירושלים בשנת 1921). נשוי לנעמי, אב לשניים, סב ל' 4.

"זהו סיפורו המופלא של גדוד טנקים 184 שהתפרסם ונכתש מספר פעמים, אך קם והמשיך, בתערובת נדירה של עקשנות, אומץ לב, הקרבה ורעות לוחמים עילאית. מסכם אלמוג."